Interview
Keete Kruijtzer

Soms ligt een andere wereld dichterbij dan je denkt.

Tussenuren

Dit keer geen ontmoeting aan een cafétafeltje of een wandeling door de stad. Het is te koud, dus spreken we Keete Kruijtzer op de plek waar het weer geen enkele invloed heeft: via de e-mail. Misschien past dat eigenlijk wel bij *Tussenuren.* Terwijl de berichten heen en weer reizen, praten we over werelden die naast elkaar bestaan, over Kamille en haar vriendinnen, over Lilith en over de ruimte tussen kind zijn en volwassen worden. En over *Tussenuren* natuurlijk.
Want volgens Keete zijn:

Tussenuren de mooiste uren.
Het begon met een vijfde klas die terugkeert van een Romereis. Zo'n reis doet iets met de verhoudingen binnen een groep. Vriendschappen verschuiven, vanzelfsprekendheden verdwijnen en jongeren kijken ineens anders naar elkaar. Rond dezelfde tijd las Keete Kruijtzer De ontembare vrouw van Clarissa Pinkola Estés. Een vriendin had haar het boek al eerder aangeraden, maar destijds kon ze er weinig mee. Nu raakte het wel iets. Ze begon verder te lezen over vrouwelijke mythologie en archetypen en langzaam ontstond het idee voor een verhaal rond Lilith.
Aanvankelijk leken het twee afzonderlijke verhalen. Aan de ene kant was er de middelbare school, aan de andere kant groeide een fantasyachtig verhaal rond een oorspronkelijke godin. Keete overwoog zelfs het schoolverhaal voorlopig te verlaten. Tot ze zich afvroeg waarom juist deze twee verhalen haar tegelijkertijd bezighielden. Misschien waren het helemaal geen twee verhalen.

Een uitprobeersel
Hoe die werelden bij elkaar moesten komen, wist Keete nog niet. Ze twijfelde zelfs of het niet vergezocht zou worden. Daarom maakte ze een nieuw document aan met de veelzeggende naam Uitprobeersel en zette daarin alles wat ze tot dan toe had geschreven bij elkaar. Daar vond ze de vorm.
Via Kamille en haar lerares Berlijn begonnen de twee verhalen elkaar te raken. Berlijn schrijft in de roman haar eigen verhaal over Lilith. De mythische wereld werd daarmee geen afzonderlijke fantasiewereld, maar een tweede laag die naast en onder het dagelijks leven van Kamille bestaat.

Voor Keete is Lilith nadrukkelijk geen spirituele richtingaanwijzer.
'Ik zie het zelf als een psychologische roman. Lilith is een metafoor in het boek.'
Kamille zoekt naar haar identiteit en probeert daarvoor in eerste instantie aansluiting te vinden bij haar moeder. Op gevoelsniveau lukt dat niet. In de Lilithmythe krijgt die zoektocht een andere vorm. De oergodin wordt de 'moeder der moeders'. Ook voor Berlijn krijgt Lilith betekenis: als kracht waarmee zij na een teleurstellend huwelijk zichzelf opnieuw probeert te vinden.

Eva of Lilith?

Daarmee raakt *Tussenuren* ook aan een vraag die volgens Keete nog altijd actueel is. Toen zij zelf in de jaren negentig jong was, voelde emancipatie bijna als iets ouderwets. Tegelijkertijd ontdekte ze later dat die emancipatie minder voltooid was dan ze als kind had gedacht.
In haar Lilithmythe weigert Keete de bekende tegenstelling tussen de zorgzame Eva en de onafhankelijke Lilith te accepteren. Haar Lilith draagt beide in zich: kracht én zorgzaamheid, vrijheid én verbondenheid.
Precies tegen zulke tegenstellingen loopt ook Kamille aan.
Moet ze Eva zijn of Lilith?
Misschien is juist die keuze het probleem.
Keete verzet zich tegen het idee dat traditioneel vrouwelijke taken en eigenschappen vanzelf minder status zouden hebben. Zorgen voor kinderen of ouders, eten maken, verbinding creëren, een pleister op een knie plakken: het zijn geen minderwaardige bezigheden omdat ze eeuwenlang vooral door vrouwen zijn uitgevoerd.
Tegelijkertijd hoeft zorgzaamheid geen onderdanigheid te betekenen.
Alle rollen zijn nodig.

Tussen binnen en buiten

De twee werelden in de roman bestaan niet alleen uit het heden en de Lilithmythe. Voor Keete leven we allemaal voortdurend tussen werelden.
Er is een buitenwereld van handelingen en zintuigen en een binnenwereld van gedachten en verbeelding. Het verhaal dat we over onszelf vertellen, verbindt die twee.
Voor jongeren is die tussenpositie misschien nog sterker. De middelbareschooltijd bevindt zich letterlijk tussen kindertijd en volwassenheid. Juist in die jaren openen muziek, literatuur en kunst deuren naar andere manieren van kijken.
Ook Kamille, Lievelijn en Ster zoeken ieder op hun eigen manier naar zo'n plek. In Lievelijn zit het verlangen naar liefde als oplossing. Ster beweegt richting vrijheid. In Kamille – en ook in Albia uit de mythische vertelling – zit het gevoel dat volwassen worden ineens een veel te grote opdracht op je schouders legt.
Keete kon voor Kamille putten uit autobiografische details. Toch noemt ze de volledig verzonnen mythische wereld op een bepaalde manier juist echter. Daar kon ze zich niet verschuilen achter wat in werkelijkheid wel of niet mogelijk zou zijn. Alles moest uit haarzelf komen.

Een boek als vriendin

De mythologische vertelling beslaat bewust minder pagina's dan het hedendaagse verhaal. De balans moest helder blijven: de lezer moet blijven voelen waar het hart van *Tussenuren* ligt.

Sfeer speelt daarbij een belangrijke rol. Keete schrijft graag zintuiglijk. Een omgeving moet niet alleen zichtbaar zijn, maar ook voelbaar worden. Natuur gebruikt ze om via associaties andere lagen van een scène aan te raken.
Een van de scènes die haar zelf is bijgebleven, speelt zich af wanneer Kamille niet naar de buitengym gaat, maar door de Haagse binnenstad loopt en twee monniken ziet. Heel even sijpelt daar iets van die andere werelden door het gewone leven heen.
Maar uiteindelijk wil Keete met Tussenuren iets heel menselijks bereiken.
Ze hoopt dat jonge lezers herkennen dat jong zijn niet vanzelf de zorgeloze periode is die volwassenen er achteraf soms van maken. Twijfelen, worstelen en het moeilijk hebben maken je niet vreemd of ondankbaar. Ze maken je mens.
Het gevoel dat ze haar lezers het liefst meegeeft, is daarom dat van vriendschap.
Alsof het boek naast je komt zitten en zegt:
'Je bent niet alleen. Ik heb het ook allemaal gezien.'
Misschien verklaart dat ook waarom de titel zoveel voor haar betekent.
'Tussenuren zijn de mooiste uren.'

Keete houdt van de tijd tussen twee dingen in: een treinreis, een afspraak die onverwacht uitvalt, een ogenblik waarin ineens niets hoeft. Het zijn de momenten waarop ruimte ontstaat om iets te zien wat er daarvoor misschien ook al was.
Zelfs haar oude Nokia helpt daarbij. Een smartphone wil ze niet.
Haar tussentijd wil ze niet kwijtraken.
En misschien is dat uiteindelijk ook wat *Tussenuren* zijn lezers voorhoudt: niet iedere lege ruimte hoeft onmiddellijk te worden gevuld. Soms ontstaat juist daar het verhaal dat je nodig hebt.

Boekgegevens

ISBN 9789493366109**NUR** 285
Verschijningsdatum 18-06 2026
Soort paperback
Prijs € 22.50
Info ambi@ambilicious.nl

Auteur ontmoeten?

E-mail
ambi@ambilicious.nl

Voor lezingen, signeersessie, interview en meet & greets.

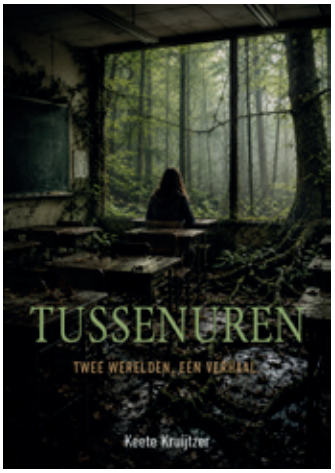

Soms ligt een andere wereld dichterbij dan je denkt.